



"Lapsuudessa luodaan perusta myöhemmälle hyvinvoinnille. Nuorten ongelmista puhuttaessa unohdetaan usein, että hyvinvointierot ja syrjäytyminen ovat ilmiöitä, jotka usein juontavat juurensa varhaisempiin elämänvaiheisiin." (Kansallinen syntymäkohortti 1987..., THL)

Helsingin Sos.dem. Naisyhdistys 25.11.2013
www.miinat.fi

”

1990-luvun alussa tapahtui henkinen käänös. Sitä ennen nähtiin sosiaali- ja terveyspalvelut investointina. Sen jälkeen ne alettiin nähdä ikävänä kulu-eränä, joita tulee karsia kovalla kädellä. Voitaaisiinko vastaavaa kuvitella yritys-maailmassa – että päätettäisiin laittaa tuotekehitykseen mahdollisimman vähän rahaa?”

”Kuntakohtaiset erot ovat hyvin suuret. Monissa kun- nissa ehkäisevä työ on laiminlyöty. Uskotaan myös virheellisesti, että vaikutukset näkyvät - kumpaankin suuntaan - vasta kymmenien vuosien päästä. Muutok- set tapahtuvat paljon nopeammin.”

”Kouluterveydenhuoltomenot ovat 66 miljoonaa ja lapsiperheiden kotipalvelun kustannuk- set 20 miljoonaa euroa vuodessa –ja lastensuo- jelulaitosmenot ovat 619 miljoonaa vuodessa. Ja silti sanotaan, ettei ole varaa ennaltaehkäise- vään työhön.”

Miksi

toistamme 1990-luvun virheet?

Lasten ja nuorten palvelujen leikkaukset tulevat kalliiksi.

Terveystieteiden tutkimuskeskus edellyttää lapsivaikutusten arviointia heitä koskeissa päätöksissä. Lapsivaikutusten arvioinnissa selvitetään eri ratkaisuvaihtoehtojen vaikutukset lasten hyvinvointiin ja lapsen oikeuksien toteutumiseen. Vuonna 2012 lapsivaikutusten arviointi tehtiin vain 3 % päätöksissä vaikka se olisi pitänyt tehdä 50-60 %. Rakennepoliittisen ohjelman ratkaisusta tulee tehdä lapsivaikutusten arviointi.

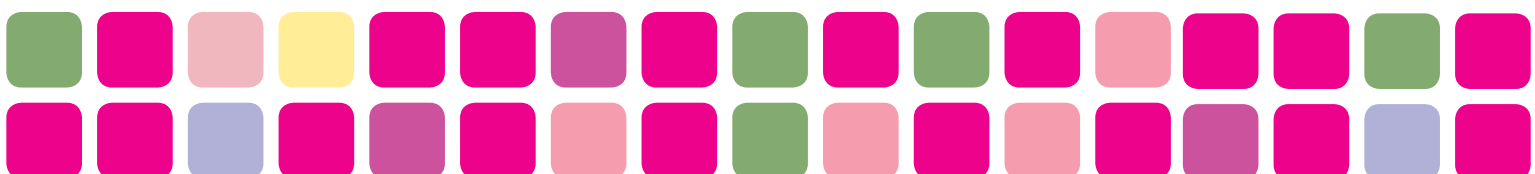
Laske, kuinka monta käyntiä terveydenhoitajalla, koulukuraattorilla tai psykologilla saa laitoshoidon hinnalla?

”Nyt olemme luomassa kotihoidontukeen ja päivähoitoon hyvin byro- kraattista systeemiä, joka ei tunne lasten, perheiden eikä palveluntarjoajien arkea.”

”Suomessa on jo näyttöä siitä, että päivähoito tulee eriytymään yksityiseen ja julkiseen puoleen. Kouluvalmiuksien pa- rantaminen alkaa siirtyä yksityisille: maksullista tukiopetusta ja valmen- nusta tarjotaan yhä nuo- remmille.”

Käynti kouluterveydenhoitajalla	54 euroa; 6 käyntiä 324 euroa
Käynti koulukuraattorilla	88 euroa; 6 käyntiä 528 euroa
Sosiaalityöntekijän tapaaminen	88 euroa; 6 käyntiä 528 euroa
Perheneuvolakäynti	112 euroa; kuusi käyntiä 672 euroa
Lapsen/nuoren terapiakäynti	144 euroa; 40 käyntiä 5760 euroa
Nuorisopsykiatrian poliklinikkakäynti	206 euroa; 12 käyntiä 2472 euroa
Nuorisopsykiatrian osastohoito	507 euroa/vrk; 1 kk:n hoitajakso 15 210 euroa
Intensiivinen perhetyö	noin 1000 euroa/kk; vuosi 12 000 euroa
Kiireellinen sijoitus lastensuojelulaitokseen	256 euroa/vrk; 3 kk:n sijoitus 23 040 euroa
Kiireellinen sijoitus sijaisperheeseen	62 euroa/vrk; 3 kk:n sijoitus 5 580 euroa
Pitkäaikainen huostaanotto, sijoituspaikkana laitos	256 euroa/vrk; vuoden sijoitus 93 440 euroa
Pitkäaikainen lapsen huostaanotto, sijoituspaikkana sijaisperhe	62 euroa/vrk; vuoden sijoitus 22 630 e

Ehkäisevä työ ja perhetyö on hyvin kannattavaa!



Miksi

toistamme 1990-luvun virheet?

Lasten ja nuorten palvelujen leikkaukset tulevat kalliiksi.

Helsingin Sos.dem. Naisyhdistys 25.11.2013

www.miinat.fi

YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja Terveystieteidenhuoltolaki (11§ ja 12§) vaativat ennakoivaa arviointia päätösten vaikutuksista väestöryhmien mm. lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lapsen edun edistämiseksi ja arvioinnille on oikeudellisia, rahallisia ja inhimillisiä perusteita. Varhainen tuki on tärkeää, kaikki lasten ja nuorten kanssa työtä tekevät tietävät, että toimet syrjäytymisen ehkäisemiseksi tulevat usein liian myöhään.

Kuntapalvelujen leikkaukset lisäävät lasten ja nuorten keskinäistä eriarvoisuutta

1990-luvun laman aikana tehtiin leikkauksia, jotka vaikuttivat kielteisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Ollaanko nyt toistamassa samoja virheitä? Lasten ja nuorten palvelujen leikkaaminen on myös julkisen talouden näkökulmasta kestävä ratkaisu, sillä leikkaukset lisäävät kuntien ja valtion tulevia kustannuksia. Peruspalvelujen leikkausten myötä huomattavasti kalliimmat erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun asiakkuudet ovat nousseet jyrkästi 1990-luvun alusta 2010-luvulle. **Esimerkiksi psykiatrisessa laitoshoidossa olevien ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten osuus ikäluokastaan on kasvanut 150 %.** Julkisen talouden kestävyysperustana on sosiaalinen ja ekologinen kestävyys.

Eniten kouluterveydenhuollosta 1990-luvulla leikanneet kunnat käyttivät lasten ja nuorten psykiatrisen sairaanhoidon palveluja 2000-luvun alussa enemmän kuin muut vastaavat kunnat. Kouluterveydenhuollon ja neuvolatoiminnan säästöt kääntyivät lisäkustannuksiksi korjaavissa palveluissa. Lasten peruspalvelujen leikkauksilla kasvatettiin huomattavasti kalliimpien erityispalvelujen, kuten lasten- ja nuorisopsykiatrian sekä lastensuojelun tarvetta. Vastaavasti kunnissa, joissa on viime vuosina panostettu lasten ja perheiden palveluihin, on saatu hyviä kokemuksia kustannusten alenemisesta.

Hyvä esimerkki: v. 2009 Imatran kaupunki investoi 200 000 euroa perhetyöntekijöiden palkkaamiseen, ja mm. laitossijoitusten määrä laski. Investointi on maksanut itsensä takaisin n. viisinkertaisesti laitossijoittamisten vähennyttinä. Vuonna 2011 esimerkiksi kouluterveydenhuoltoon käytettiin 66 miljoonaa euroa ja lapsiperheiden kotipalveluun 22 miljoonaa euroa. **Samana vuonna lasten ja nuorten lastensuojelun laitoshuoltoon käytettiin 619 miljoonaa euroa eli yli 9-kertaisen määrä kuin kouluterveydenhuoltoon ja yli 28-kertainen määrä kuin lapsiperheiden kotipalveluun.**

Intensiivinen perhetyö, koko perhe, kaikki perheen lapset saavat hoitoa, 1 000 euroa/kk, 12 000 euroa/vuosi. Yhden lapsen pitkäaikainen huostaanotto ja laitoshoidon 256 euroa/vrk, 93 440 euroa/vuosi

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden leikkaukset voivat tuoda lyhytaikaista säästöä, mutta lasku julkiselle taloudelle on pidemmällä aikavälillä moninkertainen.

Työvuosikertymän kannalta koulutus on tuottava investointi, niin rahallisesti kuin inhimillisestikin, korkeammin koulutetut myös viihtyvät työssä pitempään.

Se, että henkilöllä on vain perusasteen koulutus, leikkaa kolmanneksen työurasta - työvuosia kertyy vähemmän, työttömyysaika enemmän.

Maahanmuuttajataustaisilla nuorilla ja erityistuen tarpeessa olevilla nuorilla on muita korkeampi riski jäädä nivelpuolisuuteen ulkopuolelle tai keskeyttää opinnot varhaisessa vaiheessa. Siksi onkin tärkeää, että maahanmuuttajataustaisten perheiden lapset pääsevät ajopissa päivähoitoon ja oppivat hyvin suomen kielen.

Päivähoidon subjektiivisen oikeuden rajoittaminen kolahattaa arjessa heikoimpiin ja normien purkamisella todennäköisesti lisättäisiin sekä sosioekonomisia että alueellisia eroja.

TIEDOT ON KOOTTU ESA IIVONEN ALUSTUKSESTA HELSINGIN SOS.DEM. NAISYHDISTYKSEN SYYSKOKOUKSESSA 25.11.2013.

ESA IIVONEN, ASIAINTUNTIJALAKIMIES, VAIKUTTAMIS- JA STRATEGIATYÖ
MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIIITTO
PUH. 075 3245 521 JA 050 4111 562 / esa.iivonen@mll.fi

LISÄTIEDOT:

IRMA MARTTILA, PUHEENJOHTAJA
HELSINGIN SOS.DEM. NAISYHDISTYS
PUH. 050 338 3748 / irma.marttila@hotmail.fi

Faktaa

Reija Paananen, Tiina Ristikari, Marko Merikukka, Antti Rämö, Mika Gissler: Lasten ja nuorten hyvinvointi Kansallinen syntymäkohortti 1987 -tutkimusaineiston valossa. THL:n tutkimus (2013). Tutkimuksessa seurattiin suomalaisten viranomaisien ylläpitämien rekisterien avulla kaikkia vuonna 1987 Suomessa syntyneitä noin 60 000 lasta sikiökaudelta vuoden 2008 loppuun. Näyttää selvältä, että hyvinvointi eriytyy ja pahoinvointi kasautuu.

Tarja Paakkonen: Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujärjestelmä vaikeahoitoisuuden näkökulmasta (Itä-Suomen yliopisto 2012). Väitöstutkimuksessa todettiin lasten ja nuorten tarpeen psykiatriseen laitoshuoltoon lisääntyneen 1990-luvulla, kun kouluterveydenhuollosta ja perhe- ja kasvatusneuvoloista säästettiin.

Ristolainen, Varjonen & Vuori: Tieto- ja arviointikatsaus lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevistä toiminnoista. VNK:n tilaama SOTERKO:n raportti (2013). Perusta työ- ja toimintakyvylle muodostuu lapsuudessa ja nuoruudessa mm. kouluvalmiutta luovan varhaiskasvatuksen kautta.

Pekka Myrskylä: Koulutustaso selittää työurien pituutta. Artikkelit Tilastokeskuksen www-sivuilla. Toisen asteen koulutus nostaa työvuosien odotettua määrää 6 v. (miehet) ja 10 v. naiset. Korkea-asteen koulutuksen suorittaneille miehille kertyy työvuosia 50 % enemmän kuin perusasteen suorittaneille miehille, naisilla luku on 67 %.